

SYLLABUS

INTERNATIONAL EUROPEAN
UNIVERSITY

EUROPEAN SCHOOL
OF BUSINESS

SYLLABUS

Дисципліна				
			Екологічний менеджмент	
Викладач (-і)				
			Міхно Інеса Сергіївна	
Профайл викладача (-ів)				
			https://business.ieu.edu.ua/pro-yemsh/struktura-kafedry-vykladachi/kafedry/kafedra-menedzhmentu#zzz-006	
Консультації				
Очні консультації		П'ятниця 14:00 – 15:00		
Онлайн консультації		Другий вівторок місяця 15:00-16:00		
Контактний телефон				
			+380 93 426 42 45	
E-mail				
			inessamikhno@ieu.edu.ua	
Сторінка дисципліни				
			https://business.ieu.edu.ua/navchannia/orhanizatsiia-osvitnoho-protsesu/robochi-prohramy/bakalavrat	
Форма підсумкового контролю	залік	диференційований залік	екзамен	
		☒	☐	☐

SYLLABUS

1 Коротка анотація дисципліни

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області менеджменту. Вивчення дисципліни формує знання про: існуючі екологічні проблеми, організації екологічного управління на різних рівнях; системи екологічного менеджменту та основних принципів її створення, інструментів реалізації, нормативно-правових основ та існуючих міжнародних стандартів з екологічного управління. Сучасний екологічний менеджмент - це свого роду капіталовкладення, зорієнтоване у тому числі і на завоювання ринку. Підприємства повинні працювати таким чином, щоб відчувати свою відповідальність по відношенню до навколишнього середовища.

2 Передумова вивчення дисципліни

Знання дисципліни надає можливість підвищити якість менеджменту, і, як наслідок, забезпечити стабільний розвиток підприємства.

3 Мета та цілі дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Екологічний менеджмент» є можливість майбутнім менеджерам приймати оптимальні рішення, спрямовані на комплексне використання природних ресурсів, підвищення екологічної безпеки, здійснення профілактичних заходів щодо надходження забруднюючих речовин у довкілля вимагають додаткових знань в регулюванні свідомого впливу на природні процеси та об'єкти навколишнього середовища з метою задоволення своїх потреб при умові стійкого розвитку суспільства. Цілі вивчення дисципліни «Екологічний менеджмент»:

- формування стратегічної політики створення екологічно безпечної організації; встановлення стратегічних, довго- і короткострокових цілей екологізації виробничої діяльності; формування у майбутніх спеціалістів чіткого уявлення про основні екологічні проблеми сучасності та шляхи їх вирішення;
- формування знань системи екологічного менеджменту та основних принципів її створення; формування нормативно-правових основ та стандартів; розуміння сутності нової системи планетарного масштабу "суспільство-природа".

4 Результати навчання

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

ПРН 18. Ідентифікувати екологічні та економіко-правові наслідки функціонування підприємств в умовах сталого розвитку суспільства.

ПРН 20. Демонструвати навички використання інформаційних, комунікаційних та інноваційних технологій.

5 Кредити ECTS

4 кредити ECTS / 120 академічних годин

6

Структура дисципліни

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий розділ 1. Екологічний менеджмент: сутність, функції, види та основні завдання												
Тема 1. Екологічний менеджмент: сутність, функції, види та основні завдання	11	4	1			6	12	2				10
Тема 2. Принципи, форми та методи екологічного менеджменту	11	2	1			8	10					10
Тема 3. Міжнародні стандарти серії ISO 14000 як основа систем екологічного менеджменту і аудиту (EMAS). Їх призначення та перспективи застосування	11	2	1			8	12		2			10
Тема 4. Система організації екологічного менеджменту підприємства /організації	11	2	1			8	10					10
Контрольна робота №1	2					2						
Разом за змістовим розділом 1	46	10	4			32	44	2	2			40
Змістовий розділ 2. Система екологічного менеджменту												
Тема 5. Нормативно-правові основи екологічного менеджменту	9	2	1			6	12	2				10
Тема 6. Планування – основа екологічного менеджменту	7	2	1			4	10					10
Тема 7. Технічні, технологічні і проектні рішення як фактор підвищення екологічної безпеки	11	4	1			6	10					10
Тема 8. Організація управління природокористуванням	7	2	1			4	10					10
Контрольна робота №2	3		1			2						
Разом за змістовим розділом 2	37	10	5			22	42	2				40
Змістовий розділ 3. Інвестиції, екологічний ризик та управління ним												
Тема 9. Управління реалізацією інвестиційного проекту в регіональному природокористуванні	8	2	1			5	10					10

6

Структура дисципліни

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий розділ 3. Інвестиції, екологічний ризик та управління ним												
Тема 10. Екологічне ліцензування, сертифікація та екологічне страхування. Особливості екологічного менеджменту у розвинених країнах світу	8	2	1			5	8					8
Тема 11. Методи визначення екологічного ризику	8	2	1			5	8					8
Тема 12. Аудит систем менеджменту якості та систем управління	8	2	1			5	8					8
Контрольна робота №3	5		2			4						
Разом за змістовим розділом 3	37	8	5			24	48					34
Усього годин	120	28	14			78	120	4	2			114

7

Перелік обов'язкових завдань

1. Екологічний менеджмент: сутність, функції, види та основні завдання
2. Принципи, форми та методи екологічного менеджменту
3. Міжнародні стандарти серії ISO 14000 як основа систем екологічного менеджменту і аудиту (EMAS). Їх призначення та перспективи застосування
4. Система організації екологічного менеджменту підприємства /організації
5. Нормативно-правові основи екологічного менеджменту
6. Планування – основа екологічного менеджменту
7. Технічні, технологічні і проектні рішення як фактор підвищення екологічної безпеки
8. Організація управління природокористуванням
9. Управління реалізацією інвестиційного проекту в регіональному природокористуванні

8

Перелік вибірових завдань

1. Екологічний зміст науково-технічної революції.
2. Особливості екологічного менеджменту у розвинених країнах світу.
3. Розрахунок показників при спалюванні.
4. Забруднення атмосфери.
5. Екологічне ліцензування, сертифікація та екологічне страхування. Особливості екологічного менеджменту у розвинених країнах світу
6. Методи визначення екологічного ризику
7. Аудит систем менеджменту якості та систем управління навколишнім середовищем

SYLLABUS

9 Ознаки дисципліни

Термін викладання	Семестр	Міжнародна дисциплінарна інтеграція	Курс (рік навчання)	Цикли: загальної підготовки/ професійної підготовки/ вільного вибору
1 семестр	8 семестр	Так	4 курс	Вільного вибору

10 Система оцінювання та вимоги

У процесі вивчення дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль знань студентів. Підсумкова залікова оцінка виставляється відповідно до сумарного рейтингу студента.

QR Code: <https://ieu.edu.ua/docs/pol-mark-esb.pdf>

За результатами поточного контролю протягом семестру студент може отримати максимально – 100 балів, мінімальна сума балів, що дозволяє студенту бути атестованим з дисципліни – 60 балів.

Співвідношення між національними та ECTS оцінками і рейтингом студента: QR Code: <https://ieu.edu.ua/docs/pol-mark-esb.pdf>

11 Умови допуску до підсумкового контролю

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до підсумкового контролю – 36 балів. Оцінка за дисципліну визначається як сума підсумкового балу за поточну діяльність та балу за підсумковий контроль і виражається за багатобальною шкалою.

Оцінка з дисципліни, яка завершується заліком, визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (не менше 36), бали за індивідуальну самостійну роботу здобувача освіти (не більше 6) та балів за залік (не менше 24).

Загальний бал з дисципліни становить 100. Сумарна оцінка за вивчення дисципліни виставляється за національною та європейською шкалою.

Підсумковий контроль у формі заліку проводиться після завершення вивчення усіх тем дисципліни і складається здобувачами освіти у період залікової сесії.

QR Code: <https://ieu.edu.ua/docs/050.pdf>

12 Політика дисципліни

Для продуктивної навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни здійснюються актуальні лекції та семінари у вигляді презентацій, кейсів, робота в групах, семінарів-дискусій.

На заняттях та під час перебування в університеті студент повинен поважно ставитися до викладачів, співробітників та інших студентів, відвідувати заняття згідно з розкладом, приходити вчасно і не залишати аудиторії без дозволу викладача. Необхідно виконувати всі академічні завдання і роботи у визначені терміни.

Викладач, у свою чергу повинен постійно підвищувати свій професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру, забезпечувати умови для засвоєння студентами навчальних програм на рівні обов'язкових вимог щодо змісту, рівня та обсягу освіти, сприяти всебічному професійному розвитку студентів. Обов'язково дотримуватися навчально-тематичного плану, не спізнюватися на заняття, не допускати жодних проявів корупції, дискримінації, булінгу, цькування та утиску прав здобувачів освіти.

13

Політика щодо пропусків занять та виконання завдань пізніше встановленого терміну

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не підлягав поточному контролю має право пройти поточний контроль у двотижневий термін після повернення до навчання.

Студент, що був відсутній на заняттях без поважних причин, не брав участі у заходах поточного контролю, не ліквідував академічну заборгованість, не допускається до підсумкового семестрового контролю знань з цієї дисципліни, а в день складання екзамену в екзаменаційній відомості науково-педагогічним працівником виставляється оцінка «недопущений». Повторне складання екзамену з дисципліни призначається за умови виконання всіх видів навчальної, самостійної (індивідуальної) роботи, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни, і проводиться згідно із затвердженим директором графіком ліквідації академічної заборгованості.

QR Code: <https://ieu.edu.ua/docs/050.pdf>

14

Політика дотримання академічної доброчесності

Учасники освітнього процесу керуються принципами академічної доброчесності

QR Code: <https://ieu.edu.ua/docs/011.pdf>

15

Рекомендовані джерела інформації

Основна (базова):

1. Шлапак Н. С. Екологічний менеджмент : підручник / Н. С. Шлапак, В. С. Волошин, Т. В. Серкутан. – Маріуполь : ПДТУ, 2016. – 205 с.
2. Системи екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти. Посібник / С.В. Берзіна, І.І. Яреськовська та ін. – К: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 134 с.
3. Галушкіна Т. П., Грановська Л. М., Кисельова Р. А. Екологічний менеджмент та аудит: навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2019. 455 с.
4. Екологічне управління бізнесом в умовах євроінтеграції: навчальний посібник / П. Д. Дудкін та ін. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. 200 с.
5. Міронова Н. Г., Білецька Г. А. Екологічна стандартизація і сертифікація: навчальний посібник. Львів: Новий Світ - 2000, 2018. 140 с.
6. Зіновчук Н. В., Рашенко А. В. Екологічний маркетинг: навч. посіб. Житомир: видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 190 с.
7. Жигуц Ю. Ю., Лазар В. Ф. Інженерна екологія: навчальний посібник для студентів технічних спеціальностей. Київ: Кондор, 2018. 168

Допоміжна:

1. Галушкіна Т.П. Экономические инструменты экологического менеджмента (теория и практика). - Одесса: ИПРЭЭИ НАН Украины, 2000. – 280 с.
2. Белмане И., Далхаммар К. Системы экологического менеджмента: от теории к практике. Лундский университет, Швеция. 2000. - 196 с.
3. Базилевич, Д. Вальтер, В. Хартманн, Купалова Г. та ін. Глосарій зеленого бізнесу: українсько-німецько-російсько-англійський. - К.: Знання, 2010. – 518 с.
4. Галушкіна Т.П. Екологічна сертифікація в системі державного екологічного управління / Т.П. Галушкіна, Є.Г. Гордійчук. – Х.: Бурун Книга, 2010. – 287 с.
4. Мельник Л. Г. Экономика развития: учебник / Л.Г. Мельник. — Сумы: Университетская книга, 2013. — 784 с.
5. Christopher J. Barrow Environmental Management and Development / Christopher J. Barrow.- Routledge, 2005 – 276 p.

SYLLABUS

15

Рекомендовані джерела інформації

6. Екологічний менеджмент: Навчальний посібник / За ред. В.Ф.Семенова, О.Л. Михайлюк. – К.: Знання, 2006. – 366 с
7. Екологічне підприємництво: Навчальний посібник/ В.Я.Шевчук, Ю.М. Саталкін, В.М. Навроцький та ін., - К: Мета, 2001 – 191 с.
8. Екологічне управління: Підручник / В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкін, Г.О. Білявський. – К.: Либідь, 2004. – 432 с.
9. Яновська Е.С., Кузовенко В.А, Дяченко Н.М. Основи екологічного менеджменту та аудиту: Навчальний посібник - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2006.- 178 с.
10. Системы экологического менеджмента для практиков / Под ред. С.Ю.Даймана. — М.: Изд-во РХТУ им. Д.И. Менделеева, 2004. - 248 с.
11. Літвак С.М., Рижков С.С., Скороходов В.А. Екологічний менеджмент і аудит: Навчальний посібник.- К.: ВД "Професіонал", 2006.- 200 с.

Інформаційні ресурси:

1. Екологічний аудит // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua/>.
2. Платформа рішень для менеджерів природоохоронної діяльності // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://ecolog-ua.com/>
3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.
4. Сайт безкоштовних електронних підручників онлайн // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://pidru4niki.com>.
5. Офіційний сайт онлайн-бібліотеки освітньої та наукової літератури // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://eduknigi.com>.
6. Сайт електронної бібліотеки підручників // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://studentam.kiev.ua>.

16

Поради з успішного навчання на курсі

Якщо Ви бажаєте успішно засвоїти цей предмет, необхідно бути:

- наполегливим, уважним і допитливим;
 - креативним і життєрадісним, відкритим для спілкування та дискусій;
 - готовим отримувати інформацію і знання з предмету не лише на лекціях, а й у позааудиторний час.
- До зустрічі!